

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 19. Ne deterius & c. Aptè declarat Hieremias deterius illis aliquid contingere, qui ad peccata semel à Deo remiſa, reuertuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

ra morte praeipitur, ut ne locum tempusque ei Deus concederet, nomen Iesu vel semel inelamandi.

Formidine maxima tremendo huic spectaculo praesentes poene exanimantur: attamen fixior totam incessit horror civitatem, dum de corpore sepulti, velut de fornace ardentissima flammaram globi caelo tenus descenderent, qui fragore suo cunctos consternerant: ac toto spectante populo pluribus diebus perduratum: inextincti. Tandem igne sopito, feretrum aperitur, corpus cernunt omnes consumptum, exustum in cineres redactum. Quo videlicet Omnipotens Deus (inquit D. Gregor.) ostendit, quid eius anima in occulto pertulit, cuius etiam corpus ante humanos oculos flamma consumpsit. Eia igitur, Christiane, finem impone, peccatum desere, & ne differas de die in diem, caelestis medici perpende monitionem. Noli amplius peccare, ne tibi deterius aliquid contingat: & si praeterita tibi misericors condonavit, fieri posse cuncti consentiunt, ut propter tuam impudentiam in te illud Apostoli verificetur, Ne forte nec tibi parcat.

Do. 11. 21. *Apok. 1. 1. verif. Ne forte nec tibi parcat.*

§. 19. Ne deterius &c. Aptè declarat Hieremias deterius illis aliquid contingere, qui ad peccata semel à Deo remissa, revertuntur.

SI In eam concioni tandem imponamus ea historia quam nobis exarat Vates Hieremias agens de destructione Hierusalem, quam ille tanta desset amaritudine, quam S. Pagina commemorat. Gravissima fuerunt vrbis illius horrendaque crimina, quibus Dei clementiam exagtabant, eius honori iniurii, de quibus dolenter conqueritur Propheta: Cum enim vrbis esset à Deo electa, ut in ea Deo cultus gratissimus exhiberetur, à sui exordio semper fuit Deo rebellis, foedita, vindicta prouocatrix, domus exasperans, de qua sic ipse per Prophetam, *In furore & indigna iene mea facta est mihi ciuitas haec, à die qua aedificauerunt eam, usque ad diem istam.* Hoc verum est, inquit Lira: 22 diebus enim Salomonis, qui ciuitatis aedificationi imposuit coronidem, eam triplici circumcinctis muro, semper coluit idola, ut ipsemet. Salomon ea coeuerit. Nominatim tamen peccato quodam omnibus communi conspicebatur, quo Deum grauius irritabant: scilicet, quod ferus & acerbis anno septimo non contederunt libertatem, sicut lex praecipiebat; *Sed emeris fer-*

nam Hebraum, sex annis seruet tibi, in anno septimo egredietur liber gratis. Illi vero numquam talem seruis emittis permittebant libertatem, sed transacto septennio, eos alio septennio, ac continua opprimebant seruitute. Acriter ob hoc commouetur Deus, quod huic decessit mandato cum mandatum esse redolens pietatem ac misericordiam, quam ipse stabilierat, simulque caelestibus mysteriis venerandum. Ad eos misit prophetas, ac praedicatores, qui scelus iniustitiae populo proponerent grauitatem, atrocioribus suppliciis deterrerent, quibus eorum scelera vindicaret. Verum enim vero eo usque ascendit eorum peruersitas, ut spreto prophetarum terribilimentis, Deique suppliciis, prophetas exploderent, eorumque riderent conuictos. Ob quae nefanda crimina, ita stimularit ad vindictam Deus, ut populum suum plagis multare decerneret acerbissimis. iniurte libi illata vindices deligens Regem Nabuchodonosor, Chaldaeos ac Babylonios.

Hoc ipsum ait Spiritus S. *Mittebat autem Dominus Deus patrum suorum ad illos, per manus nuntio um suorum, de nocte surgent, & quotidie commouent, eo quod parceret populo, & habita uisus, ut illi sub sannabant nuntios Dei, & parui pendebant sermones eius, illudebantque prophetis, donec ascenderet furor Domini in populum, & esset nulla curatio.* Et licet eos Dominus punire decreuerat, lento tamen pede progressus est, benignus pater, qui non eorum ruinam, sed quaerebat morum correcti onem. Accessit primum exercitum suo stipatus numerofo Rex Nabuchodonosor, Regem comprehendit Ioaachim, qui alio nomine dicebatur Ieconias, cum regno exiit, matremque eius, ac nobiles, magnamque vrbis multitudinem dixit captiuam in Babyloniā, cuius loco in Regem substituit Sedeciam auunculum, fratrem Ioaachim patris sui, & filium au sui Regis Iosiae piissimi. Abductis illis igitur in captiuitatem, cuiusque Hierusalem metu ac tremore consternatis hac occasione accurrit Propheta Hieremias, praedicat Regi ipsi ac populo, adhortatur, ut plagam aduertant, qua Deus ciuitatem in suo iudicio damnata, & cum alios lugerent abductos in captiuitatem, ipsos vero Deus misericors liberos praeterisset, vitam suam melius instituerent, & legis sibi à Deo praescriptae mandatis obedirent, illius irā delinirent, ut de manu proiceret flagellum quo eos iam ceperat castigare. Declamauit haec Hieremias, tanto spiritus sui seruore, Deique zelo inardescens, ut tū ipse Rex Sedecias, quam reliquus populus a via sua.

Ex. 27. 2. *Si emeris fer-*

SI
Hi re. 34.
2. Par. 1. 6.
36.

Hi 32. 31
In cap. 12.
Hierem.

Ex. 27. 2.

sua mala conuerterentur, seruis suis dare statue-
 rent libertatem, vt lex mandat, & de facto eos
 domibus liberos gratis emiserunt. Ad maio-
 rem autem iustificacionem, & pleniorum cum
 Deo satisfacionem, vt factum suum confirma-
 rent, denuo legis diuinæ iurata obseruantiam,
 inito solemnium cum Deo nouo fœdere, quod
 deinceps mores suos corrigerent, legis manda-
 ta ad amissum obseruarent. Ad hoc vero vti
 sunt frequentata illa ceremonia, quam Deus
 ipse repetit per Hieremiam, vitulum in duas
 partes medium in templo coram Domino diui-
 derunt, interque partes diuisas transierunt. Verba
 factis quibus assensu sunt in conspectu meo, vitu-
 lum quod in conciderunt in duas partes, & transierunt
 inter diuisiones. Per uetus erat hic agendi ritus
 (ait Doct̃or Angelicus) & erat ait a theodoret.
 velut solenne iuramentum quando fœdera san-
 ciebant, seu inibant pactum, vt immobile ab
 utroque contrahente persisteret, aut mal quoddam
 per medium concidendi, interque diuisas partes
 transeundi: quasi dicerent: sic me ius, opto,
 quod diuidatur, quod fœdus hoc petimus, intregit.
 Apud Geñiles animal ad uendendum porcus su-
 mebatur, animal immundum hinc orta phrasis,
 qua pactum stabile declaramus, *Percutere fœdus,*
à percussione animalis facti: de quibus pactum au-
ctores propheta: quia vero porcus apud Iu-
deos, animal conebatur immundum, vitulum
in percussione fœderis medium concidebant:
quoniam & ante datam legem, dum Deus cum
Abraham pangit fœdus, vltus est hoc ritus: Iussit:
Sume mibi vaccaem triennem, & captam trimam,
& arietem annorum trium, turturam quoque, &
columbam, qui tollem in uersa hac, dussit ea per
medium, & utraq; partes contra se altriuscui
Gen. 15, 9 posuit. Ita notat Theodoretus.

Hoc solenne fœdus percussit coram Domi-
 no Rex Sedecias, cunctusque populus qui in-
 uentus est in Hierusalem, legem obseruandi,
 quam ille præcipit, audita Vatis Hieremæ
 concione. Audierunt ergo omnes Principes & uni-
 uersus populus, qui inierant pactum, vt dimitteret
 vnusquisque seruum suum, & vnusquisque ancil-
 lam suam liberos, & ultra non dominarentur eis.
 Audierunt t̃gi t̃r & dimiserunt. His Dei ira con-
 quieuit, & iam omnia videbantur reparata. Ve-
 rum tamen adeo stultum inierit consilium Rex
 Principes ac vniuersus populus, vt vix hoc fece-
 rant, seruosque suos domo dimiserant, ac libe-
 tos emanciparant, cum ecce, de illis dicit Sacer
 Textus: *Cinnersi sunt deinceps, & retraxerunt*
seruos, & ancillas suas, quos dimiserant liberos, &

subiugauerunt in famulos & famulas. Itam suam
in populum colligit Deus, Prophetam ad se
citatur, cui ipse, An non aduertis, quid isti agant?
Ad quid manu miserunt seruos suos & ancillas
si illos continuo essent retracturi? Ad quid illos
libertate donarunt, quos ilico, sive denuo subii-
cerent seruituti? Ad quid mecum te presente,
ritu illo iam celebri, in domo mea fœdus per-
cusserunt, si illud paulo post voluerint retein-
dere, & promissis in iure stare iuramento sta-
bilitis? An non hoc in mei cedit contemptum?
An hoc non est me ludum facere, naloque sub-
pensum ludificari? Conuersi estis vobis hodie, & se-
cistis quod rectum est in oculis meis, vt pradicaretis
libertatem vnusquisque ad amicum suum, & in istis
pactum in conspectu meo, in domo, in qua inuocati
est nomen meum super eam, & reuersi estis, & con-
maculasti nomen meum, & redixistis vnusquisque
seruum suum, & vnusquisque ancillam suam, quam
dimiseratis, vt essent liberi. Propterea hoc dicit
Dominus: Sedeciam Regem Iuda, & Principes eius
dabo in manus inimicorum suorum, & in manus
querentium animas eorum, & in manus exerci-
tuum Regis Babilonis, qui recesserunt à vobis.
Ece ego precipio dicit Dominus, & redicam eos in
ciuitatem hanc, & præhabuntur aduersus eam, &
capient eam, & incendunt igni: & ciuitates Iuda
dabo in solitudinem, eo quod non sit habitator. Vivo
ego dicit Dominus, erunt illis postiora peio-
ra prioribus. Manu miserunt illi seruos suos,
quos iterum seuerius strictiusque subiugauerunt,
ita ego quoque qui remisit Nabuchodonosor,
ciulque exercitum, ne ciuitatem funditus de-
moleretur, eum maiori manu ac arrogancia
contra ipsos se lucam, ita vt tam ipsos, quam
ciuitatem radicibus euertat, deuastet & redi-
gat in solitudinem. Sic se res habuit: reuer-
sus est exercitus Babilonicus, comprehendit
Nabuchodonosor Regem Sedeciam, cuius filios
in parentis conspectu trucidauit, ad hoc enim
tantum eos eo vsque superstites reliquerat,
quos postmodum eduxit, ac Regi oculos eruit,
misitque carenis vinculum in Babilonem, omnes
Principes, cunctumque populum subiecit ser-
uituti, Dei templum, incendit, urbem vero ita
perdidit, exterminauit, deuastauit, vt eam
obortis lacrymis, suspiriis ac gemitibus deplora-
rat Hieremias in sui Threnis, vbi statim in exor-
dio causam allegat transmigrationis Regis ac
populi in Babilonem: oppressionem seruoꝝ, eis
præceptam à Deo non datam libertatē, nec eno-
luto manu missione septennio sed quod duriori
eos iugo obruissent: & hunc credo legitimum

Hier. 34
 11.
 In c. 34.
 Hierem.

Gen. 15, 9 posuit.

Hier. 32

Thre. 1. 3. sensum horum verborum: *Migravit Iudas propter afflictionem, & multitudinem servitus.* Mirum videtur, Deum requirere, ut sitis servus a famulis vestris misericordes Hoc pertulit ingrata Deo, servus inhumana civitas, fuerunt enim illi posteriora peiora prioribus; caue ne & tibi idem contingat; quoties te Deus admonuit, quoties tibi per predicatores suos dira minatus est supplicia? quantum eorum numerum misit ad te, deprecans, exhortans, precipiens, ut nuntium remitteres sceleribus? Aliquoties levi te plaga corripuit misericors pater qua percussus, & contritus, ad domum eius venisti, in cuius conspectu, pedibus Confessarii proclutus, vice commendationem iurasti, & foedus percussisti, morum mutationis; in honesta conversationi valedixisti, manu mitte, & furas decrevisti, ad frugem stultitii redire meliorem. Porro vix manum tot promissis admouisti; quando & eadem erimina, que domo tua detestatus expuleras, manique dimiseras, denuo reperisti, & maiori studio, ac perseverandi animo foedifragus redixisti.

23 Idola sibi fieri petierunt ab Aaron filii Israel aurum subministrarunt, vnde conflarentur, & illa ut Deos adorauerunt. O quam excaudit Deus! Descendebat Moyses de monte, duabus legis tabulis exhilaratus, cui Deus: *Vade, descende peccavit populus tuus quem eduxisti de terra Egypti, recesserunt tito de via quam ostendisti eis, feceruntque sibi vitulum conflatum, & adoraverunt.* Considerat Caetan, verba hanc fuisse ironice dicta. q. d. Quam gaudio perfusus descendis, credens, quod tunc anholi prestolentur aduentum. Vade, vade, & v. de his. Scire te volo, peccatum grande commissum a populo, quod statim videtis, idola etenim sibi erexerunt, & ut Deos suos coluerent. *Populus tuus. Quem tanto amore prosequeris.* Notat D. Hieron. Dei modum loquendi: quando enim populus grauitur, deliquerat eum non suum, sed tuum dicit: ita contigit cum Daniele, qui dixerat: *Edificasti populum tuum de terra Egypti.* (Deinde) *Nomen tuum innocens est super civitatem & populum tuum.* Cui Angelus respondit: quali dicens: *Neque populus Dei est, sed populus tuus, nec urbs sancta Dei, sed sancta uiuentis sibi.* Admiramini hoc peccatum. Noluit Deus hoc deserere impenitentem, proinde conuersus ad Moysen praue nit eum, ne iustum eius in populum furor ememoraretur: *Dimitte me, ut nascatur furor meus contra eos. Ne mihi sis obstaculo.* Orat Moyses Deum, & rationibus efficacibus, ac argumentis

de Diuinae Maiestatis honore ac nomine propositis, supplicat, illis hoc peccatum ignoscat. Eui-
 cit Moyses Deum, parce populo, dimitte. In
 idololatriam relabatur populus, descendit Moyses
 de monte, quo ascendit cum Deo in ora-
 tione locutus & nouam Deo interrogatam vi-
 dens iniuriam, clade magna seuit in populum.
 Atta men paterna sua sollicitudine permotus re-
 ascendit montem cum Deo collocuturus, &
 pro commisso scelere veniam rogaturus. Per-
 mansit ibidem indefessus aliis quoque quadra-
 ginta diebus ac noctibus. *Facto autem alio die*
locutus est Moyses ad populum. Peccastis peccatum
maximum, ascendam ad Dominum, si quomodo po-
tero eum deprecari pro scelere vestro. Dubius haere-
 o, num me sit admisitrus, ut pro vobis de-
 precer vereor, ne aures occludat, ne me repel-
 lat deprecantem. Ascendit, orat: *Obsecro Domine,*
peccavit populus iste peccatum maximum. Et tam
 acriter vixit negotium, ut illa tam intellecta dif-
 ficilia verba protulerit: *Aui dimitte et hanc no-*
xam, aut si non facis, dele me de libro tuo, quem
scripsisti. D. Thom. sic a t. *Sciendum quod antiqui-*
tus apud Romanos Senatores, qui ad magnas assu-
mebantur dignitates, describebantur in matricula
(id est Elencho proptorium nominum) quos
primus Pompilius in tabulis ariis scripsit, & dice-
bantur Petres conscripi, & qui ibi scribebantur,
non de facti a memoria labebantur. In simili om-
 nes Sancti praedestinati eliguntur a Deo ad magnum
 scilicet ad vitam eternam, & hac ordinatio est
 praedestinatio. *Conscripio huius ordinationis dicitur*
liber vita Muent SS. Doctores difficultatem
 ad illa verba Moysi: sciebat enim Moyses, &
 certus erat, quod eum Deus de libro suo non
 expungeret. Quomodo igitur ait: *Dele me de li-*
bro tuo: Hoc nequaquam ait Deus, non hoc tibi
 eueniet: *Qui peccauerit mihi, delebo de libro meo.*
 Modò bene, illis hoc peccatum remitto: Ego
 autem in die visitabo, & hoc peccatum eo-
 rum. Quid per hoc vult innuere? Opinantur
 aliqui, quod voluerit indicare, his non obstantibus,
 eos seuerius puniam. Et qua vindicta? Sen-
 peste, seu Angelo percutiente, plurimos eorum
 interemit, & quid hoc est quod addit: *Percussit*
ergo Dominus populum pro reatu vituli, quem se-
erat Aaron. Huic concorditer exponunt alii,
 quod dicitur, quod Moyses gladio Leuitarum
 occidit viginti tria millia: *Cecideruntque in die*
illa quasi viginti tria millia hominum. Multi tex-
 tus, iuxta Caetan. Lipon. Tertollian. D. Am-
 brof. D. Isidor. Raban. & Philonem, sentiunt a
 Leuitis interempta tria millia a Deo vero viginti
 millia.

D. Hieron.
 in c. 9.
 Dan.
 v. 19.
 Tom. 4.

D. Th
 Adm.
 lect. 4.

Epi. 27
 ad. Re.
 mul.

millia. Quocirca non dicit: *Leuita interfecerunt tria millia, sed, ceciderunt illa duo tria millia.* Minor enim fuit Moysi & Leuitarum vindicta multoque blandior. Et quando suauem imponit Confessarius penitentiam, superaddit Deus & alias seuiiores: non enim conuenit, vt non satisfacias pro peccati grauitate. Credo autem quod voluerit dicere. Ego illis modo delictum illud ignosco, si vero relabantur. dum eos puniero, pro omnibus tantum luent grauissimas pœn s: iniquitatum enim eorum recordabor. Quid Domine, an illis hoc non remissum peccatum? remissum est: at in idem relapsus, exigit seuiorem Dei vindictam, ex praterito enim dimisso augeatur delicti præfctis enormitas. Quid putas de hoc sentiat Deus, nisi quod illum prudens asperneris, & floccipendas? Et quid illi faciendum, nisi te vt d spe dat, vel morte subitanea, vel apoplexia, tuma domus, tegula delapsa per decidente, & exitu miserando hanc raptaris æternum periturus?

Proponitur vobis Historia Pharaonis, quam elucida Liran. & ante illum D. Cyprian. Voluit hoc Deus, vt populum suum solueret seruitute, ac liberum dimitteret: Multo hoc constituit, tandem liberum abire consentit, Deo tam obediens, ac subditus, vt ipse populum rogaret iustanterque suaderet discessum: *Latata est Egyptus*

in profectioe eorum. Egre diuntur, & statuit Deus refractarium puniere Pharaonem. Præcepit Moysi. *In conspectu eius castra ponetis super mare.* Ita vt populus inter duorum montium concaua graderetur. Innotuit hoc Pharaoni. O quam sibi proliquo fuisse censet Pharao Israelitas, cum de eorum recessu ita condidit. Proponit illos bello lacessere, & ad pristinam reuocare seruitutem. Permittit Deus, vt nauim conscendat, totusque exercitus, præfidiariis, piraticis, militibus imponatur, quibus impugnet Israelitas, & inter maris vadas comprehendat excedentes. Creditur, quod incolumis euaderet si Deus vt prius illum puniret: O quantos decipit illa Samsonis: *Egre diar sicut ante feci.* Nec aduertunt insipientes, quod illis modo Deus non sit auxiliaturus, sicut prius sed derelicturus ad tantæ rebellionis poenâ, perpetuum damnaturus. O Christiane, qui hoc sacro quadragesimæ tempore tuorum egisti penitentiam peccatorum; hoc memoria retine, quod tibi celestis medicus in salutis tuæ præscribit conseruationem: *Eccc sanus factus es, iam amplius noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Hoc enim tibi certo stabit salus, vitam, duces incolumem, animæ tuæ merita cumularis, gratiarum in hoc sæculo, & celestium in futuro diuitiarum. Amen.

Ps. 104. 38. Exod. 14. 2. Indi 1 h. 16. 20.

S V M M A R V M

HOMILIAE VNDECIMÆ SEQVENTIS.

Quomodo contrahitur Euangelium ad id, quod Christus oculis nostris gloriæ, quam expectamus, quandam obiciat imaginem.

Hac de causa quinque proponuntur articuli. Primus: expedire, vt prædicatores sæpius de illa instituunt concionem, hodie, & cras, & aliis diebus, nobis enim utilis est eiusdem consideratio.

a Cum simus eiusdem gloriæ candidati. b Secundus: vt hoc spectaculo perfruamur, necessario nobis in montem seorsum sceddendum.

c Tertius: qua ratione Christus in oratione fuerit transfiguratus, indicia gloriæ demonstrans. d Quartus: quo medio huius gloriæ radium intelligamus, ex eo, quo illam Isaias explicauit. e Quintus: quomodo, eo quod illam non consideres, eandem non desideres, f.

a §. 1. 2. 3. b §. 4. c §. 5. d §. 6. 7. 8. 9. 10. e §. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. f §. 18. 19. 20.

